

De titel van dit jaarverslag draagt de naam van de notitie over de transitie van de VKB afdelingen: 'Dicht(er)bij kerkrentmeesters'. Op de vergadering van 23 maart 2024 nam de Ledenraad het besluit om de bestaande afdelingen om te vormen tot regionale teams per classis en haar te ontdoen van haar bestuurlijke taken binnen de vereniging, zoals een eigen bestuur, administratie en verantwoording naar de leden. Vanzelfsprekend is voor dit besluit in het jaar 2023 veel voorbereidend werk verricht en heeft dit ook de nodige inzet gevraagd van afdelingen, bestuur en het bureau in Dordrecht. Zo rond de zomer kunnen we de balans opmaken en stellen dat na dit besluit al veel zaken in gang gezet zijn, die in het boekjaar 2024 zijn beslag moeten krijgen, in het bijzonder de werving van deze teamleden. Hoewel mensen werven in een krimpende kerk en te midden van zoveel andere mogelijkheden om je vrijwillig in te zetten geen sinecure is, ontdekt het Bureau dat er verrassend vaak positief op verzoeken om medewerking wordt gereageerd. Maar wel in behapbare en kleine taken en rollen, iets dat ook bij deze tijd past. Tegelijk is het ook nodig om voldoende mensen te motiveren, die het besturen van en toezien op de Vereniging invulling willen geven en continuïteit willen bieden. Om het populair te zeggen: dat zal voor 2024 voor de Vereniging een uitdagende opdracht zijn.

Samenstelling bestuur

Bij aanvang van het jaar 2023 bestond het bestuur tijdelijk uit negen leden, doordat vooruitlopend op het afscheid van drie bestuursleden de heren André Lorier en Lars Kramer alvast waren toegetreden om zich te kunnen inwerken. In de Ledenraad van zaterdag 16 september 2023 trad tevens mevr. Karin Sommer-de Vries (zetel namens de ledenraad) toe tot het bestuur. In deze vergadering namen we ook afscheid van drie bestuursleden met een behoorlijke lange staat van dienst binnen de VKB: Gert Koffeman, Henk van der Wal en Peter de Wit. Zij traden terug als lid van het bestuur. Peter de Wit zegde toe nog wel betrokken te blijven bij het CIO-K en bij de afdeling Noord-Brabant/Limburg/Reunion Wallone en in de Ledenraad. Bij hun afscheid ontvingen de heren allen voor hun verdiensten de VKB-erepenning.

Samenstelling op 31 maart 2024:

drs. F.H. (Rik) Buddenberg, voorzitter
mr. P. (Piet) van den Boogaart, secretaris
drs. H. (Huib) van der Burg, penningmeester
ir. G.G. (Gerben) van Dijk, tweede voorzitter
dhr. L. (Lars) Kramer
drs. A.J. (André) Lorier RC
mevr. K.H. Sommer-de Vries, tweede secretaris

Vergaderingen bestuur, ledenraad en commissies

Het bestuur kwam in de verslagperiode 8 keer voor een vergadering bij elkaar en wel op 17 april 2023, 12 juni 2023, 28 augustus 2023, 15 september 2023, 9 oktober 2023, 27 november 2023, 22 januari 2024 en 26 februari 2024. Er was vier keer een fysieke bijeenkomst en vier keer werd er via MS Teams vergaderd. De ledenraad vergaderde tweemaal en wel op 16 september 2023 in Nijkerk (De Schakel) en op 23 maart 2024 (EXPO Houten). Voor een kort verslag van de besproken onderwerpen, zie bijlage 1 van dit verslag.

Het bestuur kent tevens een aantal commissies die op deelterreinen actief zijn, zoals beleidscommissies 'beheer kerkelijke begraafplaatsen', 'orgelzaken', expertgroep gebouwen, communicatieraad en de beleidscommissie 'mensen'. Tevens zijn bestuursleden actief in bestuurlijke gremia van de kerk, zoals GOP/GOM, CIO-K en RPG. De ledenraad kent een auditcommissie 'financiën VKB'. Deze commissies kwamen in 2023 in de regel 2-5x per jaar bijeen, meestal hybride (fysiek of online).

Tenslotte levert de VKB gevraagd en ongevraagd haar advies aan de landelijke kerk door de inzet van haar kennis, signalen vanuit de leden en/of inzet van bestuursleden of medewerkers. Meest in het oog springend in dit jaar waren de gesprekken met werkgroepen van de synode rond de ambtsvisie en de nieuwe grondslagen voor het kerkrentmeesterlijk quotum en de solidariteitskas.

Bureau in Dordrecht

¹ Al enige jaren hanteert de VKB een gebroken boekjaar, namelijk van 1 april 2023 tot en met 31 maart 2024. Het jaarverslag omspant deze periode maar spreekt wel over het jaarverslag '2023'.

De VKB heeft ter ondersteuning van de Vereniging en ten dienste van de belangenbehartiging en de dienstverlening aan kerkrentmeesters een bureau, gevestigd in Dordrecht. Begin van het boekjaar 2023 waren er 7 betaalde mensen in dienst, samen goed voor 4,89 fte, verdeeld over 6 betaalde medewerkers. Er stond toen een vacature van 0,8 fte uit voor de vervanging van Adam van Bergeijk en een nieuwe vacature van 0,6 fte was aanstaande vanwege het a.s. vertrek van mevr. J. (Jannie) Zwep (najaar 2023 vanwege haar pensionering)². Einde boekjaar (31 maart 2024) bestond het team uit 7 personen en zijn nieuw toegetreden, beiden met een jaarcontract: dhr. Bert Oomen (adviseur) en Miranda Kanters-Tigelaar (secretariaat). De dagelijkse leiding van het bureau is in handen van de directeur, drs. Joost Schelling.

Belangenbehartiging

Vanuit de zorg voor goed kerkbeheer in de Protestantse Kerk in Nederland denkt de VKB actief mee op de belangrijkste strategische dossiers van de kerk, te weten in 2023 de nieuwe richtlijnen voor quotum en solidariteitskas, de lokale geldwerving via de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG) en Interkerkelijke Commissie Geldwerving (ICG), de visie op de werkers in de kerk en de arbeidsvoorwaarden voor Predikanten (in het GOP) en Kerkelijk medewerkers (GOM) en in het gesprek met de landelijke overheid via onze vertegenwoordiging in het CIO-K.

Samenwerking met de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland

In het kader van de intensieve(re) samenwerking met de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland is er in april 2022 een bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst gesloten rond het thema Toekomstgericht Kerkbeheer. Onder deze overeenkomst is ook de medewerker Bart de Jong voor beide organisaties actief. Door de aanwezigheid bij beide organisaties zijn er al heel wat bruggen geslagen en verbindingen gelegd waar beide organisaties van profiteren.

Op 30 oktober 2023 ontmoetten beide besturen elkaar rond 1 van de 5 deelthema's van deze overeenkomst, namelijk toekomstige visie op kerkgebouwen, en heel concreet voor een verkennende presentatie van het Fonds Religieus Erfgoed (FRE). Na deze verkenning is besloten dat vanuit de beide besturen dhr. Wim Oosterom (vz GCBB) en onze directeur aangehaakt blijven en het initiatief blijven volgen.

Ook op de andere onderdelen van deze overeenkomst werden stappen gezet, namelijk:

- 1) Sinds begin 2024 is er een gezamenlijke *kennisbank voor kerkrentmeesters* in de lucht. De bestaande kennisbank van de VKB is behoorlijk opgefrist en geactualiseerd en meteen gekoppeld aan de andere uitingen van de VKB, zoals het partnernetwerk, Kerkbeheer en de podcast Collectieve Wijsheid. Het principe van deze kennisbank is dat elke organisatie zijn eigen informatie up-to-date houdt en dat we naar elkaar verwijzen. Vooraf hebben we op basis van aanwezige deskundigheid en verantwoordelijkheden de thema's van het kerkbeheer onderling verdeeld. Meer informatie is te vinden op: <https://www.kerkrentmeester.nl/kennis-bank/>
- 2) Begin 2024 zijn de eerste trainingen geweest van de nieuwe **Basiscursus Kerkrentmeesters**, die gebruik maakt van de aanwezige kennis binnen de DO en VKB op het gebied van visie, ambtsopvatting, trainingsvaardigheden en de beschikbare communicatiekanalen. De werkwijze is nu uniform aan de werkwijze van de DO met betrekking tot de andere basiscursussen per ambt. Na de zomer 2024 zal de cursus voor het eerst worden geëvalueerd en waar nodig aangescherpt. Hierop wordt de huidige Academy verder ingericht met leerlijnen per VKB-werkveld en met een aantal specials, zoals instructies rondom FRIS, bankieren en beleggen, maar ook rond gebouwbeheervraagstukken en geldwervingsthema's.
- 3) In het kader van Toekomstgericht Kerkbeheer valt verder nog te denken aan
 - a. de ontwikkeling van het curriculum pionieren, met name inhoudelijke bijdrage rond thema financiële duurzaamheid en zelfstandigheid.
 - b. Ontwikkeling materialen t.b.v. beleidsrijke gesprek tussen college en kerkenraad
 - c. Pilot in 8 gemeenten naar andere vormen om dit gesprek te faciliteren zoals met kengetallen (FRIS), vitaliteitsscan, geeftool Actie Kerkbalans/vrijwillige bijdragen en het uitdragen van best practices o.a. in uitgaven Kerkbeheer.
 - d. Verkenning hoe de beweging van classisteams (DO) en de transitie van de VKB afdelingen elkaar kunnen versterken.
- 4) In het najaar van 2023 is door de federatie van Diaconieën, Kerk in Actie en de VKB het initiatief genomen om een uitgebreide verkenning te doen naar de mogelijkheden om het vermogen in de kerk meer werkzaam te krijgen (als een vervolg op de synodale nota **Werkzaam Vermogen** (juni 2020). Begin 2024 kreeg dit pro-

² https://www.kerkrentmeester.nl/app/uploads/2023/08/Kerkbeheer4_2023_nieuwe_medewerkers.pdf inmiddels is in de beide vacatures voorzien.

ject, dat wordt gefinancierd door de Solidariteitskas, en waarvan de VKB penvoeder is, een externe project-leider in de persoon van Gerard Frank Sollman aan boord. Inmiddels zijn de eerste stappen en verkenningen gedaan, de planning is dat de projectleider eind november zijn bevindingen aan de stuurgroep van de drie organisaties rapporteert.

Andere samenwerkingsverbanden

Naast de dienstverlening voor de eigen Vereniging verzorgt het bureau tegen vergoeding al een aantal jaar ook administratieve dienstverlening aan de Federatie van Diaconieën. Inmiddels verzorgt de VKB ook het websitebeheer en haar communicatie-uitingen. In het najaar van 2024 staat een nieuw bestuurlijk gesprek op de planning over verdere samenwerking, juist omdat lokaal het kerkrentmeesterlijk en diaconaal beheer steeds vaker voor dezelfde thema's en uitdagingen komen te staan.

Daarnaast eindigde in 2022 de operationele inzet aan de koepelorganisatie SKIN Nederland (als uitvloeisel van het jubileumcadeau aan deze organisatie, die met name migrantengemeenschappen ondersteunt). In 2023 is het contact op tactisch en operationeel niveau voortgezet en werd er zo'n 8x per jaar tussen beide organisaties overlegd. In deze gesprekken is vooral stilgestaan bij de uitwisseling van kerkrentmeesterlijke kennis voor deze - vaak niet zo met de Nederlandse wetgeving bekend zijnde – geloofsgemeenschappen. Samen werd ook gekeken hoe de lokale overheid deze kerken kan helpen, en tenslotte droeg de VKB vooral via communicatie in Kerkbeheer bij aan bredere bekendheid van deze gemeenschappen, zodat zij eerder in beeld komen als potentiële huurder of koper van kerkgebouwen van protestantse gemeenten. In sommige situaties is ook het verkrijgen van voldoende middelen een zorg, dat zal in 2024 samen met VKB-partner SKG Gouda verder worden opgepakt.

Natuurlijk is het onmogelijk compleet te zijn, aangezien we diverse kleinere projecten in samenwerking hebben lopen, maar hier moet ook de namen genoemd worden van de verzekeraars Marsh Mercer (v.w.b. VKB Verzekeringen), Donatus (met VKB-vertegenwoordigers in haar Ledenraad) en met de Stichting Stormbrand (diverse oud-bestuurders zijn lid van dit bestuur).

Aantal leden Vereniging

De VKB is als kenniscentrum Kerkbeheer een belangrijke vindplaats van kennis voor haar leden. Op 31 maart 2023 waren 1387 colleges van kerkrentmeesters als lid bij de VKB aangesloten. Dit aantal daalt al jaren gestaag als het gevolg van lokale en regionale fusies van Protestantse gemeenten. Wanneer twee of meer gemeenten fuseren, betekent dit voor de VKB een teruggang van 1 of meer leden.

Daarnaast daalt het aantal leden in de meeste kerken ook nog eens, zodat deze ontwikkeling ook extra druk zet op het betaalbaar houden van de dienstverlening. De bijdrage van de leden is immers via een staffel gekoppeld aan het aantal leden van de gemeente. Met andere woorden: beide trends zorgen ervoor dat per saldo bij ongewijzigd beleid qua ledenbijdrage de Vereniging aan inkomsten inboet. Om deze bovenstaande redenen zal na de implementatie van de nieuwe regionale indeling in teams ook de ledenbijdrage voor boekjaar 2026 worden herzien.

In de onderstaande opsomming volgt een aantal activiteiten en uitgaves van het voorbije jaar waarin we nadrukkelijk geprobeerd hebben (anders en opnieuw) dicht(er)bij de kerkrentmeester te komen.

Magazine Kerkbeheer

In 2022 vond de restyling van Kerkbeheer plaats. Van een inhoudelijk verenigingsblad werd de slag gemaakt naar een inspirerend magazine rondom kerkbeheer, waarbij de dienstbaarheid aan de lokale kerkrentmeester gebleven is. Tegelijk wordt er meer gezocht naar het 'uitlichten' van best practices rond kerkbeheer die tot inspiratie en navolging van kerkrentmeesters kunnen dienen. Tevens is er meer aandacht voor beeld en vormgeving gekomen, zodat het zowel online als in de hand prettig leest. Dit proces van aanpassen en vormgeven is een concreet resultaat van de inzet van Buro Dirigo en dankzij de extra financiële impuls van Stichting Stormbrand. Het aantal lezers van het magazine 'op de mat' daalde de laatste jaren wel licht, maar daalde sterk in 2023.

Eind 2023 hebben we de gehele abonnementenadministratie herzien (als onderdeel van de kostenbesparingen die na boekjaar 2022 nodig waren) en hebben vooral veel zeer oude gratis abonnementen aangetroffen. Anders dan de betaalde abonnementen van de lokale gemeenten of andere gebruikers werden deze gegevens lange tijd niet nagelopen. Dat zorgt nu wel voor een wat lagere oplage (4100 expl.). Een andere trend die we inmiddels zien, is dat van elk nummer wel extra exemplaren door een gemeente worden aangevraagd. Juist vanwege het thematische karakter van de nummers worden fysieke exemplaren aangevraagd om een geheel college of kerkenraad te informeren. We zien ook nog altijd een behoorlijke toename in het digitale gebruik van het magazine

via de website. Tevens delen we de highlights uit het magazine online als losse artikelen in nieuwsbrieven en als antwoord op inhoudelijke vragen of in onze kennisbank.

Digitale nieuwsbrief

Sinds 2020 verstuurt de VKB maandelijks een digitale nieuwsbrief uit naar zo'n 6200 lezers, die constant en goed geopend en gelezen wordt. We zien dat ook terug in de clicks die aansluitend op de verzending op onze website plaatsvinden (een piek in de 48 uur nadat de nieuwsbrief is uitgegaan), het percentage dat de nieuwsbrief opent is al jaren constant tot licht dalend (rond de 60%). Omdat het bereik nog steeds groeit en mensen die stoppen, zich niet of pas laat op de nieuwsbrief afmelden, is het percentage van geopende nieuwsbrieven onder actieve kerkrentmeesters nog wat hoger.

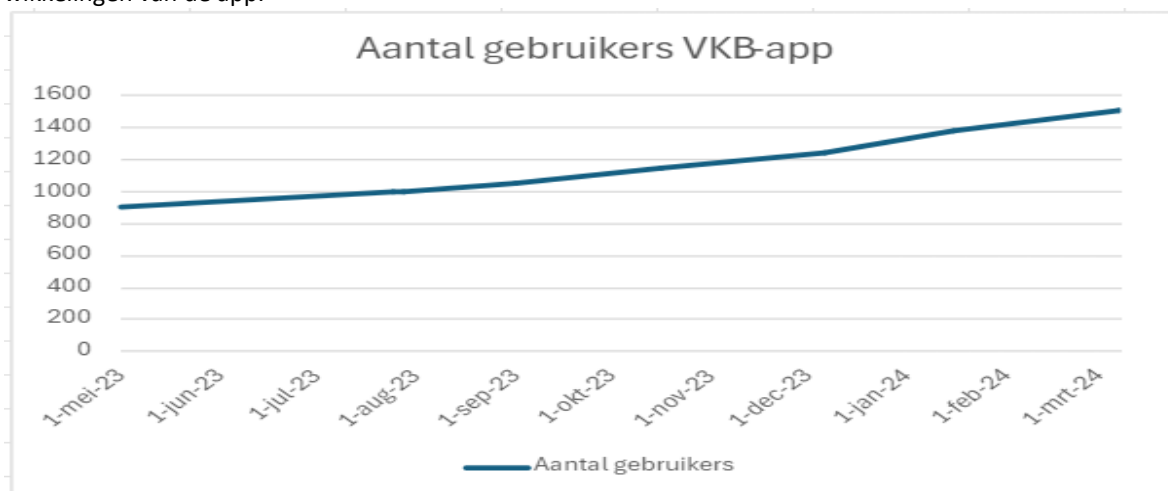
VKB Academy

In 2023 werd er weer vaker dan de jaren ervoor fysiek overlegd. Dat zien we in de gehele samenleving terug. De tijd van een stormloop op digitale webinars is wel verdwenen, hoewel deze vorm voor inhoudelijke kennismaking, instructie en bijscholing gebleven is. Deze ontwikkeling gaat ook niet aan de VKB voorbij. Pas in het najaar van 2023 konden we de webinars weer goed opstarten, omdat na het vertrek van Adam zijn vacature tot de zomer van 2023 vacant bleef. Inmiddels is de frequentie van de webinars weer wat opgevoerd, maar het aantal trainingen is wel lager dan tijdens Covid-19. Gemiddeld ligt het aantal deelnemers aan de webinars tussen 10 en 40 deelnemers, maar ook dit jaar waren er flinke uitschieters naar boven (richting 80-100 deelnemers). Nog altijd zijn de instructiewebinars rond FRIS een flinke trekker. Dit jaar was het nieuw dat er inspiratiewebinars rond de Actie Kerkbalans waren en ook deze mochten zich in een flink aantal deelnemers verheugen.

VKB App

Een nieuwe ontwikkeling in het dienstverleningsaanbod van de VKB was in 2022 de start van de VKB-app. Deze speciaal voor de kerkrentmeester ontwikkeld, op het platform van VKB-partner Donkey Mobile – app heeft gezorgd voor een stevige impuls op diverse vlakken. Doordat het aantal gebruikers na een voorzichtig begin gestaag begon te groeien, nam de onderlinge betrokkenheid binnen de Vereniging op elkaar toe, werd de app een plek om als kerkrentmeester je vraag aan collega's te stellen en zo tips en voorbeelden op te halen, en tenslotte ook voor het bureau in Dordrecht een extra graadmeter voor de zaken die lokaal spelen. Tevens komen zo verhalen van plaatsen in beeld, die zelf geen vraag hebben, maar wel de andere plaats wat te bieden hebben. Deze verhalen waren voor het bureau vaker lastiger 'op te halen' en komen zo toch goed in beeld. Tenslotte is het een extra plek om vanuit het bureau kerkrentmeesters snel te wijzen op de mogelijkheden van onze dienstverlening of actuele ontwikkelingen.

In 2023 hebben we de groei zowel kwantitatief als kwalitatief kunnen doortrekken. De groei is behoorlijk gestaag en vlakt nog nauwelijks af, zoals hieronder te zien is. Medio augustus konden we in de persoon van kerkrentmeester William Haverhals uit Sprang-Capelle de 1000^e gebruiker verwelkomen. Inmiddels ligt het aantal bij het moment van schrijven tegen de 1800 gebruikers, dus we hopen nog voor eind 2024 de 2000^e gebruiker te begroeten. In 2024 zullen we de app ook meer inzetten voor de werving en implementatie van de nieuwe regio's. Er zal ook elke 2 maanden een nieuwsbrief aan de app-gebruikers verstuurd gaan worden, waarin we geregeld een vraag uit de app zullen uitlichten, trends terugkoppelen en app-gebruikers informeren over belangrijke ontwikkelingen van de app.

Podcast Collectieve wijsheid

Naast de app werd eind 2022 ook de podcast Collectieve Wijsheid gepresenteerd, die zowel via de website van de VKB als via de platforms Springcast en Spotify te beluisteren zijn.

In 2023 werden 11 uitzendingen gemaakt (1x per maand uitgezonderd de maand augustus). De uitzendingen in 2023 werden gemaakt met diverse gasten zowel uit het kerkbeheer als uit aanpalende organisaties en werkvelden. Van toekomstbestendig kerkinterieur, multifunctioneel gebruik van het kerkgebouw tot het werken met kengetallen en online communicatie, al deze thema's kwamen in het seizoen voorbij en steeds met een deskundige gast die zelf vanuit zijn kennis een duit in het zakje deed.

De podcast wordt gebruikt om interessante sprekers (partners, (kritische) buitenstaanders en mensen uit de praktijk) aan het woord te laten en juist in een gesprek van maximaal 30 minuten concrete handvatten voor kerkrentmeesters mee te geven. Dit alles wordt aantrekkelijk en vakkundig door communicatiemedewerker Wilnanda Hukom gepresenteerd. Inmiddels heeft de Reformatorische Omroep kosteloos in de periode februari-maart 2024 wekelijks een passende aflevering uitgezonden, en is voornemens dit ook in het najaar van 2024 te zullen doen.

Het aantal luisteraars neemt gestaag per aflevering toe, hoewel het lastig goed meten is omdat op 3 manieren een uitzending beluisterd kan worden en tevens in 2023 de genoemde platforms hun luisteraars (als gevolg van Google Analytics 4) anders zijn gaan meten. Op de kerkenbeurs 2024 (zie hieronder) ontvingen we zowel van bezoekers als van onze partners lof voor deze nieuwe vorm van communicatie rond kerkbeheer.

'Ik volg de podcastserie al een paar maanden, zeer fijn, ik heb het zelfs al tijdens een vergadering als tip aan de ander kerkrentmeesters aangeraden.' – Alexander

'De podcastaflevering met Erick Versloot (multifunctioneel gebruik kerkgebouw) heb ik niet alleen in het college, maar ook in de whatsapp van de kerkenraad gedeeld, echt een luistertip! Ga zo door.' – Paul

Aanwezigheid kerkenbeurs 2024

Aan het eind van ons boekjaar stond de VKB voor het eerst ook met een eigen stand op de landelijke kerkenbeurs (op 22 en 23 maart 2024 in de Expo Houten). Dankzij een goede samenwerking met congresorganisator Helderblauw konden we in ditzelfde weekend op deze locatie de Ledernaad van de VKB houden, waardoor de ledenraadsleden na de vergadering ook nog de beurs konden bezoeken.

Op deze beurs konden we als VKB mooi onze frisse en kleurrijke huisstijl tonen, waardoor de VKB extra opgevalen is. Tenslotte verzorgde de VKB ook nog eens de grootste aantal leads naar de kerkenbeurs. Liefst 148 bezoekers aan de beurs hadden hun gratis kaart via de VKB besteld, ten opzichte van 98 bezoekers bij de nummer 2 van alle standhouders. Maar het was vooral inhoudelijk een geslaagde dag. We konden aan de stand veel kerkrentmeesters en bezoekers adviseren zeker doordat we een grote VKB-partnerplaat hadden opgehangen, waarop ook meteen zichtbaar werd dat veel van de VKB-partners ook op de beurs vertegenwoordigd waren, en we naar elkaar konden verwijzen. Tevens konden we actief werken aan onze naamsbekendheid, zeker onder de nieuwe(re) kerkrentmeesters, dat is nog altijd hard nodig. En we verzorgden op de vrijdag een inhoudelijke en drukbezochte workshop over de kansen voor het kerkgebouw, met de titel: 'Goud in handen!'.

VKB Partnernetwerk

Sinds 2016 beschikt de VKB over een professioneel en zeer deskundig partnernetwerk. 'Juist kerkrentmeesters behoren te weten wat ze niet weten, en juist voor die taken te beschikken over een kwalitatief netwerk. De VKB ontzorgt hierin door het aanbieden van het partnernetwerk', aldus voorzitter Rik Buddenberg in zijn column in de speciale uitgave van Kerkbeheer in september 2023. Deze 'Partnereditie' is vervolgens aan alle colleges van kerkrentmeesters toegezonden om hen zo goed mogelijk te informeren over onze meer dan 50 partners op het gebied van kerkbeheer. Tijdens de partnerbijeenkomst van 30 augustus in de Abdijkerk te Loosduinen werd het eerste exemplaar overhandigd, maar werd ook het nieuwe partnerlogo onthuld en de speciale partnergroep in de VKB-app. Deze kring van zeer bevlogen en zeer professionele bedrijven en organisaties is een verrijkend instrument ten einde lokale colleges zo goed mogelijk van dienst te zijn. In 2024 zullen we deze ingeslagen weg vervolgen.

VKB en PKN Onderscheidingen

In het boekjaar 2023 werden 231 VKB en PKN onderscheidingen (in 2022: 218 onderscheidingen) geleverd, ter uitreiking door resp. colleges van kerkrentmeesters of kerkenraden. Juist na Corona krijgt deze manier van medewerkers en vrijwilligers in de kerk waarderen voor hun jarenlange trouwe inzet, weer nieuwe aandacht. Met het aantal van 231 zitten we nog iets onder de aantallen onderscheidingen uit 2019.

Zichtbaarheid en bekendheid met de VKB

Het bovenstaande laat goed zien op hoeveel manieren de VKB het contact met haar leden onderhoudt en dichtbij de kerkrentmeester wil komen. Tegelijk is door bestuurlijk verloop onder de leden, het tijdelijk stilvallen van fysieke bijeenkomsten en de interne drukte en uitdagingen waar lokaal onze leden voor staan, de kennis over onze dienstverlening terug gelopen, dus dit vraagt om het leggen van (nieuwe) verbindingen. Extra inzetten op directer contact met onze leden hoort bij een andere manier van vereniging zijn. Waar we kerkrentmeesters adviseren om pro-actief haar werk als kerkrentmeester aan te pakken, dient de Vereniging zelf dit ook ter hand te nemen: pro-actief kerkbeheer betekent voor bestuur, ledenraad en bureau in direct contact met de leden komen en blijven staan, en daarin niet (te) afwachtend zijn.

Wetende dat er nog veel zaken zijn die in het kader van bekendheid en zichtbaarheid aandacht behoeven, stellen we dankbaar vast dat de VKB met een fris team in Dordrecht en met de bestuurlijke vernieuwing in het vooruitzicht de weg naar voren heeft kunnen inslaan. Op die weg gaan we hoopvol verder onder de zegen van onze God.

Drs. F.H. Buddenberg, voorzitter

Mr. P. van den Boogaart, secretaris

Bijlage 1 Overzicht bestuurs- en Ledenraadsvergaderingen

Secretarieel jaarverslag VKB over de periode 1 april 2023 tot en met 31 maart 2024

Vergaderingen bestuur

Het bestuur kwam in de verslagperiode 8 keer voor een vergadering bij elkaar en wel op 17 april 2023, 12 juni 2023, 28 augustus 2023, 15 september 2023, 9 oktober 2023, 27 november 2023, 22 januari 2024 en 26 februari 2024. Er was vier keer een fysieke bijeenkomst en vier keer werd er via MS Teams vergaderd.

Behandelde onderwerpen per vergadering

In de digitaal gehouden vergadering van **17 april 2023** werd gesproken over de taak en de portefeuilleverdeling van de bestuursleden. Er waren nog gesprekken gepland voor het werven van een nieuw bestuurslid en voor de portefeuille mensen. In de communicatieraad zijn twee nieuwe leden benoemd: Johan Wondergem en Herbert van Vliet. Ook het evaluatieverslag van het project digitalisering en verjonging van de VKB wordt gesproken. Er wordt uitgebreid van gedachten gewisseld over de positionering van de VKB ten aanzien van het themaveld gebouwen. Er zijn plannen om tot een fonds voor herontwikkeling van kerkgebouwen te komen. Er is overleg geweest met de Stichting Stormbrand over hun wens om meer van betekenis te zijn voor lokale kerken. Men wil daarvoor financiën beschikbaar stellen. Er is overleg geweest met de Bond van Nederlandse Predikanten (BNP) over de nota Werkers aan het mozaïek van kerkplekken, beroepsprofielen. Er wordt een brief aan de synodeleden geschreven waarin de standpunten van de VKB ten aanzien van deze nota zullen worden verwoord.

Tevens is er overleg geweest met het bestuur van de Federatie van Diaconieën om vanuit de VKB ondersteunend te kunnen zijn. Ook de Actie Kerkbalans en het vervolgproject Werkzaam vermogen heeft in deze vergadering de aandacht.

Op maandag **12 juni 2023** wordt er vergaderd in het VKB-kantoor te Dordrecht. Deze vergaderplaats is gekozen om als bestuur nader kennis te maken met alle medewerkers van het bureau. Er worden een drietal presentaties gegeven. In de eerste plaats over de pilot Toekomstgericht kerkbeheer. Daarna over de nieuwe communicatiestrategie en als derde onderdeel VKB-partners. Na de maaltijd vergadert het bestuur verder en passeren de vier hoofdonderwerpen (organisatie, gebouwen, geld en mensen) de revue. Bij de ingekomen post is een projectvoorstel van de Protestantse Universiteit gevoegd om onderzoek te doen naar een verantwoorde theologische visie op grond. De VKB wil wel haar naam aan dit project verbinden. Bij het onderwerp organisatie wordt opnieuw stilgestaan bij de werving van nieuwe bestuursleden en commissieleden. Wegens het toekomstige vertrek van een drietal bestuursleden wordt er een nieuwe verdeling van de taken en de portefeuilles van de bestuursleden voorgesteld. De voorzitter heeft daarvoor het een en ander op papier gezet. De commissies orgelzaken en beheer kerkelijke begraafplaatsen gaan naar de secretaris Piet van den Boogaart. De commissie gebouwen gaat naar Gerben van Dijk, die tevens tweede voorzitter zal worden. Verder zal de voorzitter Rik Buddenberg het lidmaatschap van de beleidscommissie mensen (BCM) voorlopig waarnemen totdat er een geschikte opvolger van Gert Koffeman is gevonden. Het toekomstige bestuurslid Karin Sommer-de Vries zal de taak van tweede secretaris gaan vervullen. André Lorier neemt de portefeuille organisatie voor zijn rekening. Verder zullen Lars Kramer en Karin Sommer-de Vries namens de ledenraad worden voorgedragen ter benoeming in het bestuur. Hierna wordt verslag gedaan van de bijeenkomst op 2 juni 2023 met de vertegenwoordigers van zeven van de negen VKB-afdelingen. Procesmatig was het een mooie bijeenkomst en er is een projectgroep gevormd die met nadere voorstellen komt. Het bestuur gaat akkoord met de benoeming van E.IJ (Bert) Oomen tot adviseur en trainer kerkbeheer bij de VKB. Verder wordt de concept jaarrekening 2022 (01apr22-31mrt23) vastgesteld. Ten aanzien van het traject ambtsvisie (fase 3) zal het bestuur geraadpleegd worden op 22 juni 2023 en 5 oktober 2023.

In de vergadering van **28 augustus 2023**, digitaal via MS Teams, wordt kennisgemaakt met Bert Oomen en wordt ook de aanstelling van Miranda Kanters-Tigelaar tot officemanager genoemd. Bij de agenda is een uitnodiging voor de VKB-partnerbijeenkomst op 31 augustus 2023 in de Abdijkerk te Loosduinen gevoegd. De taak- en portefeuilleverdeling wordt definitief vastgesteld, Ook de agenda en de daarbij behorende stukken voor de ledenraad worden ter verzending vastgesteld. Naast de financiële jaarrekening 2022 is er ook een inhoudelijk jaarverslag 2022 met als titel VKB Kerkrentmeesters: Samen sterk voor de kerk! Voor de vergadering van de ledenraad op 16 september 2023 is een bespreeknotitie gemaakt: dicht(er) bij de kerkrentmeester. Zowel voor het bestuur als de ledenraad is het vergaderschema 2023-2024 gemaakt. Verder wordt er een terugkoppeling gegeven over het gesprek met betrekking tot het traject ambtsvisie op 22 juni 2023. Ook wordt mededeling gedaan over de overdracht van taken in het Georganiseerd Overleg Predikanten (GOP) en het Georganiseerd Overleg Medewerkers (GOM).

De strategiebespreking van **15 september 2023** vond fysiek plaats in Ermelo, De Heerlijkheid Ermelo, voorafgaand aan de vergadering van de ledenraad op **16 september 2023**. Deze vergadering van het bestuur stond voornamelijk in het teken van een bespreking van de Evaluatie Uniforme Quotisatie-regelingen. Hiervoor was de heer Wim Oosterom, voorzitter van het Generale College voor de Behandeling van Beheerszaken (GCBB) uitgenodigd. Tevens werden in zijn aanwezigheid de punten: project Dienstenorganisatie Protestantse Kerk voor extra classicale ondersteuning, het kerkenfonds en het project werkzaam vermogen besproken. Ook het thema gebouwen kwam aan de orde.

In de vergadering van **9 oktober 2023**, die digitaal via MS Teams werd gehouden, kwamen weer diverse onderwerpen aan de orde. Onder andere werden een tweetal datums vastgesteld voor een ontmoeting met het bestuur van de Dienstenorganisatie van de PKN. Verder wordt er een terugblik gegeven op de vergadering van de ledenraad. Ook de toekomstgerichte dienstverlening van de CCBB-en, naar een proactief intern toezicht op afstand en de notitie Visie toezien op gemeenten en diaconieën komen ter sprake. Er wordt stilgestaan bij de stand van zaken met betrekking tot de ambtsvisie en de samenstelling beleidscommissie mensen. Bij het punt gebouwen wordt melding gemaakt van een nieuwe handreiking protestants religieus erfgoed. Deze verschijnt in december 2023. De liquidatie van de stichting SBKG-RU is nog niet afgerond.

De vergadering van **27 november 2023** was de laatste van het kalenderjaar 2023 en werd fysiek te Nijkerk gehouden. Er was een volle agenda met veel toegevoegde stukken. Zo was er het bericht van overlijden van het oud hoofdbestuurlid van de Vereniging van Kerkvoogdijen (VVK) Bastiaan van den Broek. Daarnaast hadden alle bestuursleden een overzicht van hun portefeuilles en taken aangereikt met daarbij gevoegd een compleet overzicht van vergaderdata, rooster van aftreden en verdeling portefeuilles. Ook de halfjaarcijfers 2023, de opzet begroting 2024 en een meerjarenraming 2024-2028 kwamen aan de orde. Tevens werd de stand van zaken ten aanzien van de quotumregeling besproken. De betrokkenheid bij het kerkenfonds was een ander punt dat geagendeerd was. Het Fonds Religieus Erfgoed had haar plannen voor het kerkenfonds gepresenteerd en er vond daarna een afzonderlijke bespreking plaats in het bestuur van de Dienstenorganisatie en het bestuur van de VKB. Het bestuur was van mening dat het fonds een kans gegeven moet worden, maar dat de zelfstandigheid van het bestuur niet opgegeven moet worden. Als een van de laatste punten kwam de vergoeding voor de hercertificering van de orgeladviseurs ter sprake. Het bestuur besluit om de kosten niet te vergoeden. Het zijn bedrijfskosten.

Op **22 januari 2024** kwam het bestuur weer fysiek bij elkaar in Nijkerk. Van de ingekomen post werd kennisgenomen. Er werd stilgestaan bij het overlijden van Gerrit Willem Verhagen, die na een kort ziekbed op 18 december 2023 was overleden. Gerrit Verhagen was lid van de ledenraad en van de commissie beheer kerkelijke begraafplaatsen. Het bestuur was bij de begrafenis vertegenwoordigd in de persoon van de secretaris. Onder het agendapunt organisatie was er een uitvoerige terugblik op de werkgroepbijeenkomst van 12 januari 2024 in de Bergkerk te Amersfoort met betrekking tot de herinrichting van de Vereniging. De vraag die hierbij bleef hangen is: hoe vinden wij nieuwe mensen voor de ledenraad en de teams? Vervolgens werd stilgestaan bij de contouren voor het jaarplan VKB 2024.

De penningmeester licht het jaarplan RPG 2024 en de contouren richting 2025-2027 toe. Het plan is om de RPG meer toezichthoudend te maken. Daarover wordt nog doorgesproken.

In de media was er veel aandacht voor de 50-jarige Actie Kerkbalans en waardering voor de vrijwilligers. Er werden 600 erepenningen uitgereikt. De verwachting is dat het financieel jaar 2023 (01apr23-31mrt24) ruim positief zal worden afgesloten. Verder werd er stilgestaan bij de nieuwe notities quotumregeling en solidariteitskas. De verwachting is dat de Kleine Synode in maart 2024 deze notities zal behandelen. Afgesproken werd dat de directeur een reactie zal opstellen. De VKB ontraadt de vermogensheffing voor de solidariteitskas. Er worden grote uitvoeringsproblemen voorzien.

De afwikkeling van de liquidatie van SBKG-RU riep wat vragen op over de financiële cijfers.

Het bestuur van de stichting zal om nadere informatie worden gevraagd. Verder komt er een extra synodevergadering over het eindrapport ambtsvisie. Als opvolger van ds. Barbara Lamain in de beleidscommissie mensen wordt Sabine van der Maarl voorgesteld. Er wordt eerst een gesprek gepland.

Op **26 februari 2024** wordt er digitaal vergaderd. Het belangrijkste punt is de verstelling van de stukken voor de vergadering van de ledenraad op 23 maart 2024. Daarnaast wordt het jaarplan VKB 2024 besproken. Verder wordt er stilgestaan bij de begroting 2024, inclusief de 10 maanden prognose, de meerjarenraming 2024-2028, de ontwikkeling van de reserves en de ledenbijdragen 2024.

Ook de notitie Toekomst van de afdelingen komt aan de orde met daarbij gevoegd een besluitvoorstel voor de ledenraad. Verder wordt vastgesteld dat de nieuwe portefeuilleverdeling van de bestuursleden goed bevalt. De ontwikkelingen in het project Stichting Stormbrand en de VKB over samenwerking van gemeenten op het gebied van kerkbeheer worden doorgenomen.

Vergaderingen ledenraad

De ledenraad vergaderde tweemaal en wel op **16 september 2023** en **23 maart 2024**. De septembervergadering vond plaats te Nijkerk in De Schakel en de maart-vergadering 2024 was in de Expo Houten te Houten. Dit ter gelegenheid van de kerkenbeurs die daar gehouden werd.

Tijdens de vergadering van **16 september 2023** werd na de opening door de voorzitter stilgestaan bij het overlijden van het ledenraadslid L.M. (Leen) Moerland (afdeling Delta). Na een kort ziekbed is hij op 29 mei 2023 overleden. Er worden enkele momenten stilte in acht genomen.

Na het vaststellen van het verslag van de vorige vergadering worden Lars Kramer, namens de ledenraad) en Karin Sommer-de Vries (eveneens namens de ledenraad) tot lid van het bestuur benoemd.

De bestuursleden Gert Koffeman, Henk van der Wal en Peter de Wit treden met ingang van 17 september 2023 terug als lid van het bestuur. Ze worden tegen het einde van de vergadering toegesproken door de voorzitter en ontvangen de bronzen VKB-penning met oorkonde en een mooie bos bloemen. De directeur memoreert de personele wisselingen binnen het VKB-bureau te Dordrecht. Vervolgens worden het inhoudelijk jaarverslag 2022, de jaarrekening 2022 en het verslag van de auditcommissie financiën behandeld. Het bestuur wordt decharge verleend. Na de pauze volgt er een bespreking over de toekomstige inrichting van de afdelingen van de VKB.

De vergadering van **23 maart 2024** werd gehouden in EXPO HOUTEN te Houten. De voorzitter Rik Buddenberg was helaas wegens ziekte verhinderd de vergadering bij te wonen. Daarom wordt de vergadering geopend door de vice-voorzitter Gerben van Dijk. Hierna worden enkele ogenblikken stilte in acht genomen wegens het overlijden van Gerrit Willem Verhagen, die op 18 december 2023 na een kort ziekbed is overleden. Vervolgens wordt er een presentatie gegeven over de toekomst van de afdelingen. Bert Oomen leidt dit agendapunt in. Het voorstel was om eerst in groepjes uiteen te gaan ter bespreking van de notitie, maar eerst wordt over het besluitvoorstel gesproken en daarna gaat de vergadering in groepen uiteen. Na de bespreking in de groep volgt een korte terugkoppeling en een akkoord op het besluitvoorstel. Hierna wordt het jaarplan 2024, de financiën 2024, de vaststelling begroting 2024, de vaststelling van de ledentarieven 2024 en de samenstelling van auditcommissie financiën behandeld. Na de lunch kan de kerkenbeurs met de VKB-stand worden bezocht.